

még azt, midőn a *három főág megkettőződik*. Ugyanis ennél az említett ágak ugyanegy magasságban indulnak ki és olykép irányítvák, mintha a rendes fejlődésű ágak éppen közöttük nyultak volna ki. Természetesen az ily agancsok, a rendes meghatározásnál használni szokott egyszerű ágösszeolvasás révén, a fejlődés magasabb fokát mutatják, mint az zoologialag eléretett; a tényleges fejlődési fok mibenállását azonban a determinálásnál alapelvül szolgáló jellegek tekintetbe vételével mindig kellő világításba helyezhetjük s ehhez képest az ágak száma mindig redukálódik a tényleges fejlődési fokra, éppen úgy, mint ahogy az *elsatnyulásoknál*, a szükséghez képest, *fel kell emelnünk* az ágak számát.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az erdészeti közszolgálat a megszállott tartományokban. Boszniában és Hercegovinában az erdészeti közszolgálatot mostanában új alapokra fektették. Az ottani államszolgálatnál a magasabb erdészeti műszaki szolgálathoz jövőre csak oly pályázókat vesznek fel, kik főgymnáziumi vagy főreáliskolai végzettséggel, illetőleg érettségi bizonyítvánnyal rendelkeznek és a bécsi „Hochschule für Bodenkultur“-t, vagy a selmeczbányai erdészeti főiskolát jó eredménnyel elvégezték.

Ezt a képzettséget követelik meg azoktól az egyénektől, kik erdőgyakornoki állomások elnyeréseért folyamodnak. Ezek a folyamodványok az előirt mellékletekkel, illetőleg bizonyítványokkal felszerelten a sarajevoi országos kormányhoz intézendők.

Az erdőgyakornoki állások csak olyan feltétel mellett adományoztatnak, hogy a folyamodók az előirt teljes törvényes minősítést két évi gyakorlat után megszerezni, illetőleg az államvizsgát sikerrel letenni tartoznak.

Az erdőgyakornokok 1400 K évi segítő díjban részesülnek. Ha pedig az erdészeti államvizsgát akár Ausztriában, akár Magyarországon letették, a „Forstassistent“ címet kapják és megfelelő állások megüresedése esetén a X. fizetési osztályba erdőgondnokokká (Forstverwalter), azután fokozatosan főerdészekké (IX-ik fizetési osztályba) léptettetnek elő.

A bosnyák-hercegócz állami erdőtisztek rangsorozását és javadalmazását az alábbi táblázat tünteti ki:

Sorszám	Rang- megjelölés	Fizetési osztály	Fizetés koronákban számitva			Pótlék az illető állomásoknak megfelelően koronákban		
			I.	II.	III.			
			fokozatban					
1.	Erdőgondnok --- ---	X.	2200	2400	2600	560	640	800
2.	Főerdész --- ---	IX.	2800	3000	3200	700	800	1000
3.	Erdőmester --- ---	VIII.	3600	4000	4400	840	960	1200
4.	Erdőtanácsos --- ---	VII.	4800	5600	6000	980	1120	1400
5.	Főerdőtanácsos vagy kormánytanácsos ---	VI.	6400	7200	8000	1120	1280	1600

Megjegyzés: Legnagyobb pótlék jár Sarajevóban, a közép nagyságu Banjalukán, Bihácson, Mostárban, Travnikón és Tuzlán, a legkisebb az ország többi állomásán.

E kimutatás mutatja, hogy a *mi* javadalmazásunk s a bosnyák-államerdészeti tisztviselők javadalmazása között van különbség, még pedig a *mi* hátrányunkra.

Az erdőőrzési és a műszaki segédszolgálatot az erdőszolgák (Waldhüter), segéd-erdőőrök (Forstgehilfe), erdőőrök (Forstwarte) és a főerdőőrök, vagy mint ott czimezetnek, erdészek (Förster) látják el. Erdőőri vagy főerdőőri (erdészi) állás csakis az előirt erdőőri szakvizsga sikeres kiállása után nyerhető el, mely egyszersmind az erdészeti, műszaki segédszolgálat teljesítésére is képesít.

A megüresedő állásokra első sorban a Boszniában és Hercegovinában már *államszolgálatban álló erdészeti alkalmazottakat alkalmazzák*, még pedig ezek közül első sorban azokat, kik a sarajevoi műszaki középiskolának erdészeti fakultását vagy a monarchia más erdészeti tanintézetét (erdőőri szakiskolát) elvégezték és az erdőőri szakvizsgát (Staatsprüfung für den Forstschutz und forsttechnischen Hilfsdienst) is letették, minélfogva idegen pályázóknak, még ha a szükséges előképzettséggel és szakvizsgával bírnak is, megfelelő állást elnyerhetni alig lehet reményük.

Az erdőőrzési és erdészeti műszaki segédszolgálatot teljesítő személyzet díjazása a következő:

Főerdőőröknek (Revierförster) fizetése 1300 K, 300 K pót-

lékkal; I. oszt. erdőőr (Forstwart) fizetése 1100 K, pótléka 300 K; II. oszt. erdőőr fizetése 1000 K, pótléka 200 K; a segéd-erdőőr bére (Forstgehilfe) 900 K; az erdőszolgáé (Waldhüter) 800 K.

A személyzet tulnyomó része ezenkívül természetben lakást és kisebb földjárandóságot is élvez. A főerdőőrök (Revierförster) s az erdőőrök (Forstwarte) az előbb említett javadalmazáson felül még évi 300 K.-nyi utazási átalányt (Ganggeld) is huznak. Tehát az erdészeti altiszti személyzet alapfizetése is jobb ott, mint a mi kincstári altiszti vagy járási erdőőri személyzetünké.

Cserny Győző.

A herkulesfürdői nagy erdei tűz, amelyről a napilapok is bőven megemlékeztek, szokatlan nagy kiterjedésű alomtűz volt, amely két helyen keletkezett és mintegy 4000 k. holdnyi területen elterjedve, több hétig lappangva égett. A tűz a Herkulesfürdőtől délkeletre eső hegyoldalon dühöngött s részben bottermelő munkások gondatlansága következtében keletkezett, részben pedig a román határról csapott át. A nyári nagyfoku szárazság következtében a tűz a sziklafalakkal megszaggatott hegyoldal hozzáférhetlen helyeiről szerteterjedt s az érintetlen mély alomrétegben bő táplálékot talált.

Az oltásra későn és nem a kellő erélyvel kirendelt közmunkaerő teljesen elégtelennek bizonyult a védekezésre, úgy hogy akkor, amikor a tűz a fürdőhely felé terjedt, katonaság segítségére volt szükség. Ez a fürdőhelyet tágas félkör alakban körülvevő védőpásztát vont az erdőben, amely a tüzet tényleg meg is állította utjában. A tüzet magát azonban csak a nagysokára beálló őszi esőzések oltották el. Az oltási munkálatokat a földmivelésügyi miniszterium részéről Kócsy János erdőtanácsos vezette.

Sajnálatos, hogy az oltás körül segédkező katonaságot súlyos baleset érte. Leomló sziklák egy katonát agyonsujtottak, többet pedig súlyosan megsebesítettek.

Magtermési jelentés. (Közli: Faragó Béla csász. és kir. udvari szállító.) Megbízható jelentések és személyes tapasztalatok alapján a folyó évi magtermési eredményeket a következőkben adhatom az érdeklődők tudomására:

A *szilfa*, nemkülönben válfajai: az *ulmus montana*, *ulmus effusa* és *latifolia* közepes termést adtak, úgy hogy a szokásos

szük keretek között mozgó szükséglet minden nehézség nélkül volt fedezhető.

A *nyirfa* az idén e vidéken kis termést adott, azonban a Rozália hegyvidék északi részén elegendő mennyiségben és 15—20% csiraképességben volt beszerezhető.

A *kőrisfa* a tavalyi bő termés és az azt megelőző két év teljes meddősége után az idén alig termett magot, de mivel a megelőző évből elég készlet maradt s a kőrisfamag csiraképességét tudvalevőleg több esztendeig megtartja, alig fog hiány beállni, csak az árak emelkedése várható.

A *korai juhar*, *fürtös juhar*, *mezei és szárnyas juhar* közepes és jó termést adtak, sem ezekben, sem hamvas és mézges égerben nem leend hiány.

Gyertyánmag hazánk összes erdőségeiben oly bőséges aratást ígér, mint talán évek óta nem és így ismét számíthatunk Észak-Német és Oroszországba irányuló tetemes kivitelre.

Bükkmag szintén bőven termelt, azonban ennek értékesítése ezen fanem alárendelt erdészeti szerepénél fogva, amely csak ritka esetben teszi a bükkal való erdősítést szükségessé, a nehézségekkel van összekötve. Hazánk bükkmag-szükséglete csekély. A Német-birodalom déli részeiből már érkeztek egyes megbízások, kívánatos, hogy azok száma emelkedjék, mert egyébként a termés nagy részét sertésekkel kell feletetni.

A *nagy és kislevelű hársfák* közepes hozamot adtak.

Az *ákáczmag* és *gleditschiamag* az idén csak szórványosan található, a tavalyi igen bő termésből azonban még sok látható készlet van és így biztosra vehető, hogy úgy a hazai szükséglet, mint az örvendetes pontossággal jelentkező kontinentális és amerikai kivitel igényei, habár némileg emelkedett árak mellett is kielégítést nyerend.

Tölgymakkból jó termésre volt kilátásunk. Az ország összes termési vidékein azonban a juliusi és augusztusi nagy szárazság oly annyira tönkretett minden reményt, hogy most már azon biztos meggyőződésnek lehet kifejezést adni, hogy az idén tölgy-makk az erdészeti kereskedelemben egyáltalában nem, vagy csak számot sem tevő mennyiségben fog előfordulni.

Sem a Dunántulról, sem hazánk délkeleti részeiről, sem Horvát-

Szlavonország egyébként bőséges forrásaiból nem számíthatunk szállításokra.

Boszniában és Szerbiában termelt ugyan valamelyes mennyiség, az ottan uralkodó kezdetleges kereskedelmi viszonyok azonban alig teszik lehetővé, hogy az ottani tölgymakktermést a mi erdészetünk követelményeinek megfelelő minőségben importálhassuk, annál inkább sem, mert ezen országokban a makkot kizárólagosan sertésételre használják és vajmi nehéz dolog a népet ezen tradicionális szokásától olyan időben eltéríteni, midőn a szintén sertés etetésre szolgáló tengerit Dél-Amerikából, La Platából kell hozatni métermázsánként 15 korona árban.

Ilyen körülmények között számítanunk kell azon eshetőséggel, hogy az ezidei magyarországi tölgyerdősítéseket jövőre halasszuk el.

Vadgesztenye. A főleg vadetetésre szolgáló tölgymakk hiányában igen élénk keresletnek fog örvendeni, a miért az árak tetemes emelkedése várható.

Erdei fenyő. Toboztermésünk közepesnek mondható és a közelgő idény kevés reménnyel kecsegtetheti magpergető-tulajdonosainkat, pedig ezek vállalata főrészt ezen — par excellence — kiviteli cikk rentabilitására van alapítva. Németország az idén is elég tobozt termel és Franciaország, nemkülönben Belgium mindinkább veszélyesebb versenytársaknak bizonyulnak a világpiacok meghódítására irányuló törekvésekben.

Luczfenyő hazánk északi és délkeleti részén rendkívül bő termést adott és ha a tobozsedési idő kedvező lesz nagymennyiségű és kitűnő csiraképes mag lesz előállítható.

Feketefenyő az idén jobb termést adott, ami több esztendő meddősege után örvendetes jelenségnek mondható.

Jegenyefenyő közepes mennyiséget és kielégítő (40%) csiraképessegi minőséget szolgáltatott.

Vörösfenyő kisebb termést adott mint tavaly, a miért is az áraknak mintegy 10%-nyi emelkedése várható.

Simafenyő ugy nálunk mint Németországban, nemkülönben hazájában Amerikában jó közepes termést adott.

Gyömolcsmagvak jól és elegendő mennyiségben termettek, kivéve a St. Julienszilva magot, a mely az idén csak hosszú utánjárás mellett szereshető be megbízható minőségben.

Halálozások. Gumoliczai *Terbócs* Bertalan ny. m. k. erdőmester (Déva), *Muhos* István m. k. erdőmester (Lugos) az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagjai, továbbá *Porubszky* Árpád és *Lohr* Antal m. kir. főerdészek, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagjai elhunytak. *Béke hamvaikra!*

Stainer Gyula es. és kir. udvari szállító annak közhirrre vételére kért fel, hogy a silány makktermés miatt őszi árjegyzéket nem ad ki, de minden kérdezősködéésre a legnagyobb készséggel azonnal válaszol.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

A személyem körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére a közszolgálat terén szerzett érdemeik elismerésül: *Jankovich Lőrincz* jószágfelügyelőnek és *Miskolczy János* erdőmesternek Ferencz József-rendem lovagkeresztjét, dr. *Balázsovits Dezső* földmívelésügyi miniszteriumi miniszteri segédfoglalmazónak pedig az arany érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1905. szeptember 29-én.

Ferencz József s. k.
bárá Fejérváry Géza s. k.

Magyar földmívelésügyi miniszterem előterjesztésére *Nagy Károly* és *Szenes József* főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőtanácsosokat főerdőtanácsosokká kinevezem.

Kelt Bécsben, 1905. évi október hó 3-án.

Ferencz József s. k.
György s. k.

Vallás- és közoktatási magyar miniszterem előterjesztésére *Velics János* és *Szalai Ernő* közalapítványi főerdészeknek a közalapítványi erdőmesteri címet és jelleget adományozom.

Kelt Bécsben, 1905. évi október hó 3-án.

Ferencz József s. k.
Lukács György s. k.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Hoffmann Sándor* közalapítványi főerdész közalapítványi erdőmesterré, *Kodolányi Gyula* és *Ryll Viktor* közalapítványi erdőszét közalapítványi főerdészsé, *Kubicza István* közalapítványi